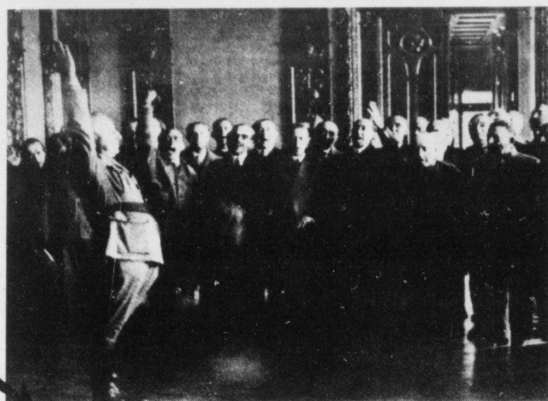

Fasistiskir heryvirmenn svörja Franco generali trygdareid

hvítari plátu og mynd av gentuni í.

— Bert annar, segði Lino. — Antin báðir, ella hværgin, róptu báðir aftur.

Teir leikaðu í, at endin varð, at báðir sluppu við.

Vegurin lá gjøgnum ein stillan skóg við eiktrøum, har kongarnir fyrr í tíðini plagdu at veiða. Skjótt sóu vit Guadarrama-fjellini við einstøkum hvítum kavafonnum, Escorial skygdi upp í brekkuni og so lá tann stóra flotan framman fyri okkum.

Tá vit høvdu koyrt eina løtu, settu vit bilin. Nakrir heryvirmenn fylgdu okkum á leið. Við vegbugin lá ein maður. Blóðið fossaði úr einum sári í lærinum. Sjúkraræktarin stóð og rubbaði eina gummislangu um. Eitt marokkanskt hestlið var komið framvið og hevði skotið eftir teimum.

Eitt føðiland! Ein færi!

So komu vit til tær fyrstu skotgravarnar, sum teir høvdu tikið dagin fyri. Teir høvdu tyrt tær aftur. Millum leirbøkklarnar kom ymsastaðni eitt andlit ella ein hond uppundan. Henda darrandi bláa summardagin var ein kvalin, sötur líkroykur, hvar tú vendi tær.

Hesi hvítu brøvini lógu sandrað allastaðni. Eg tók eitt upp í hondina. Tað var frá einum pápa í Saragossa, sum skrivaði til sonin hjá sær: »Vit hava ongan mat at senda tær, bert eitt sløð av salati. Men í næstu viku kemur don Benito, og tá kanska vit fáa sent tær eitt sindur av pylsu og osti.«

Brævkortini vóru merkt »Madrid-divisjónin«, og á stemplinum stóð: Eitt føðiland: Spania. Ein færi: Franco.

Allastaðni slæddust byrsur, patrónbælti, lóður og klædnaplegg.

Tað, sum einaferð hevði verið bygðin Quijorna, lá nú framman fyri okkum í hesum kvalandi summarhitinum. Enn stóð kirkjutornið, gjøg-

umgatað í fyra støðum. Fýra ferðir høvdu fasistarnir havt maskinbyrsustøður haruppi undir leiðslu av bygðarprestinum. Við revolvara í hond hevði hann hótt Marokkanarar, tá hesir ætlaðu at taka seg aftur. Tá stjórnarhermenn tóku kirkjuna við hondgranatum, lógu trýsinstjúgu lík harinni. Tað eina var av prestinum.

Líkdeymurin var næstan ótolandi. Vit mattu binda okkum lummaturríkløðini fyri nasar og munn.

El Camposino

Sagt varð okkum, at divisjónsgeneralurin, El Camposino, helt til beint uttan fyri bygðina.

Fyri at koma hagar, máttu vit leypa eftir opnum velli. Av og á sveið ein riflukúla ella granat framvið. Eg mátti

tikið hann av í hesum van-ærliga búnað. Teir mundu farið til hendurs, og generalurin, sum nú var vaknaður, fekk drigið einar brøkur upp á seg við aðrari hond, meðan hann við hinari royndi at verja seg móti fotografunum, sum dansaðu uttan um hann sum ovfarakátir kálvar. Men har hjálpti einki, teir vóru sum soppar í hondunum á generalinum og nú dámdi fotografunum. Hetta var maður! helt annar teirra fyri.

Tá El Camposino kom aftur, var hann ílatin, legði sjálvur ullteppið varliga saman og kom við einum litlum krakki, sum hann tóktist vera ógvuliga errin av. Hann var spildurnýggjur, klæddur við ljósabláum silk. Á henda krakkin settist hann við miklum sóma mitt á moldgólvinum. Beint yvirav lá ein 17 ára gamal bóndasonur og passaði hertelefona, — hetta var yngsti kapteynurin í spanska fólka-herinum.

El Camposino kundi vera um tretíva ára aldur, breiðvaksin og samanríkin, holdið glinsandi sum olja at siggja til og so hetta kolsvarta hárið, sum hekk niður yvir tey brúnu og altið bilsnu eyguni. Eitt nakið konufólk í tusji sat við krosskastaðum beinum á høgra armi hansara.

Eg spurdi hann, hvat hann hevði tikist við, áðrenn hann gjørdist divisjónsgeneralur.

— Eg var fangi, var hann kvikur at svara, — altíð fangi, í Spania, Marokki,

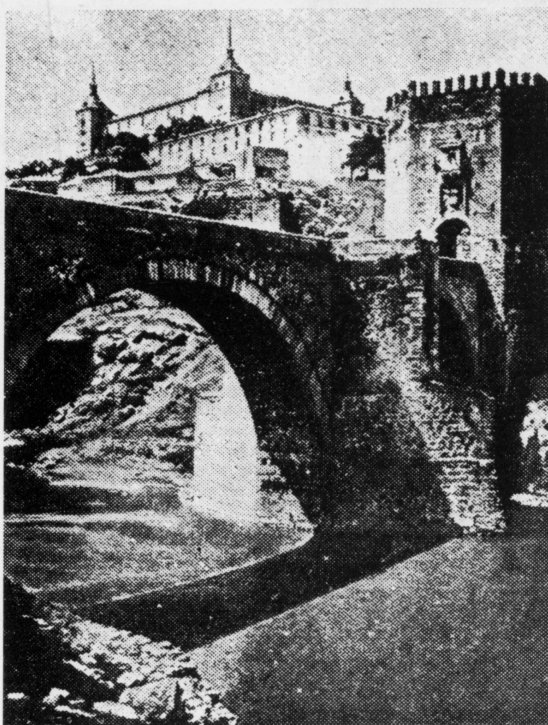
betur. Tá komu teir inn við einum fanga.

— Set teg niður og fá tær upp í munnin.

Hetta var ein snikkari úr Bilbao, sum púrt einki skil hevði á politikki. Hann varð noyddur upp í herin. Í gjár

bendi móti teimum sundur-soraðu húsunum í Quijorna: og har er arbeiðið, sum biðar eftir okkum.

Seinni um dagin hittu vit ein annan av teimum við-gitnu generalunum hjá fólka-herinum, Lister. Teir høvdu

Úr Spania. Frammanfyri ein gomul brúgv. Í baksýni borgin Escorial

var fyrsti dagur hansara við frontin, og hann gleddist um at vera fangaður.

So fóru teir útaftur við honum. Generalurin kannaði iðin lutirnar, sum teir høvdu funnið uppi á honum. Serligan áhuga hevði hann fyri einum evarska litlum messingkikara, bert fáar centimetrar til longdar. Tá tú hugdi inn í gløsini, sum vóru sum knappalshövd til stóðdar, sást tú tvinnar myndir, boðanardag Mariu og krossfestingina.

El Camposino risti bilsin við hövðinum.

Nøkur fasistisk bumbuflogfær flugu í stórari hædd yvir dalinum og blakaðu bumbur ein kilometur frá okkum. Men tá vit komu niðan aftur á vegin, datt ein hópur av flogseðlum niður á jørðina. Hetta var soverðið, sum flogfærini høvdu slept niður samstundis sum tey blakaðu bumburnar. Har stóð, at tað vóru jøðarnir og frímúrararnir, sum høvdu alla skyldina í vesældóminum í Spania, og at Franco skuldi geva øllum breið og arbeiði.

Lino tók eitt granatbrot upp í hondina.

— Hetta er breiðið, helt hann fyri, og meðan hann

grivið eina grøv uttan um eitt oljuberjatræ og niðri í henni stóð hann við heryvirmonnunum sínum. Hann var óvanliga menniligur og stórlimaður, stóð og hugdi at kortinum. Hann var greifigur, men góðsligur í ásjón. Fyri kríggið hevði hann verið grótmaður. Tá komu har nøkur fólk gangandi, teirra millum ein hávaksin, sinniligur maður við purlutum hári. Hetta var hin triði av teimum ungu sponsku arbeiðarageneralunum, Modesta, sum var ovasti á hesum frontinum.

Við honum vóru tvær ungar gentur, onnur í khaki-uniformi og flúgvahúgvu á tí ljóshærda hövðinum, hin fæ og breiðvaksin í sprøklutum skjúrti. Hetta vóru tolkararnir hjá honum, sambindingarliðið við altjóða hjálparherliðið.

Modesta segði okkum, at Ville Nueva de Pardillo var fallin fyri einum tíma síðani, og at hetta var ein sigur av hermálsligum týðningi.

Lino fór longu stórleypandi yvir at bilinum. Vit fóru tessandi aftaná eftir tí hvøssu ekrini, sum prikaði okkum upp undir iljarnar.

Framhald

Spanskir biskupar lýsa signing sponsku kirkjunnar yvir hermenninar hjá Franco generali

øvunda spanjólunum, tí at teir vóru so lágvaksnir. Í Norðurlondum eru vit so errin av, at fólk ið leingist fyri hvørt árið, ið fer, men her kendi eg meg stóran og klombrutan.

So komu vit til eina litla rennu, sum dýptist í hvørjum og gjørdist ein rættilig skotgrøv. Har lógu nakrir menn og svóvu.

Fotografarnir hildu fram at einum teirra, tað var fólka-hetjan, divisjónsgeneralurin El Camposino. Hann lá í stuttum, hvítum undirbuks-um, og nú ráddi um at fáa

men har rýmdi eg yvir til arabarar. So varð eg fangi hjá teimum.

Vit fingi gult vín úr einari blokkdós og turt breið afturvið. Nú vóru granatirnar farnar at nærkast.

— Munnu teir hava funnið okkum? spurdi hin 17 ára gamli.

— Arriba, svaraði El Camposino, tær ganga ov høgt. So varð ikki meir talað um tað. Málið var avgjørt eina ferð með alla. Hann var generalur, og tað varð, sum hannsegði. Ongantið hevur nøkur máltíð fallið mær